

LÆRERARK

Hubble-teleskopet

fsa

Folkeskolens
Afgangsprøve

**DANSK
LÆSNING OG
RETSKRIVNING**

(dansk sprog og
sprogbrug)

LÆRERARK

December 2011

Retskrivning

Prøven i retskrivning varer 60 minutter.

Til den, der skal diktere.

Når alle elever har fået deres elevark, begynder prøven med, at følgende læses op for eleverne:

"Prøven i retskrivning består af to dele.

Første del er to diktater. Anden del er opgaver, I selv skal læse og løse.

Når jeg er færdig med at diktere første del, så får I lov til at bruge ordbog.

Hvis I vil rette noget, bør I strege hele det ord over, som I vil rette. Bagefter skal I skrive hele det nye ord oven over det ord, som I har streget over.

Først læser jeg diktaterne én gang, og bagefter dikterer jeg dem i små bidder. Vent med at skrive, til jeg begynder at diktere.

Nu læser jeg første del."

*Nu læses første del (afsnit **a** og afsnit **b**) op i sammenhæng – med talesprogets udtale og uden tegn.*

Derefter læses følgende op for eleverne:

"Om lidt dikterer jeg første del. Jeg dikterer hver bid to gange.

I skal skrive, hvad der mangler på arket.

Nu dikterer jeg så første del."

Den første del dikteres nu

De enkelte dele mellem skråstregerne dikteres to gange – med talesprogets udtale.

Hubble-teleskopet

Første del

a)

/ Da Edwin Hubble blev født / den 20. november 1889 / , / kunne ingen forestille sig / , / at han 99 år senere / skulle lægge navn til / et avanceret teleskop / som en anerkendelse af / de epokegørende opdagelser / , / han havde gjort / i sin karriere som astronom / . /

"Nu dikterer jeg del **b**."

b)

Astronomi er videnskaben, der observerer himmellegemer / og forklarer begivenheder i verdensrummet. / Siden astronomiens begyndelse / har astronomer haft det fælles mål / at se mere af og længere ud i rummet. / For at kunne gøre det benytter astronomerne teleskoper / og kikkerter, / der står på jordoverfladen. / Det virker fint men rummer også et problem, / for Jordens atmosfære / forstyrrer astronomernes syn / og forringer deres muligheder / for at iagttage elementerne i rummet. / Den mest effektive måde at løse det problem på / er at anbringe et teleskop ude i rummet, / altså på en satellit. /

Den 24. april 1990 fik de mange forskere / opfyldt ønsket om et supplement / til de jordbaserede teleskoper, / da det lykkedes at sende et teleskop ud / i en bane 600 km over Jordens overflade. / Hubble-teleskopet var dog / i første omgang en skuffelse, / da ét af spejlene / havde en optisk fejl. / I 1993 skiftede astronauter de defekte dele, / og herefter har teleskopet fungeret tilfredsstillende / og har været medvirkende til / at skaffe vigtige opdagelser til den moderne astronomi. /

Men selv et rumteleskop fungerer ikke evigt / uden serviceeftersyn, / og i 2010 fik teleskopet besøg af et hold teknikere. / Det viste sig, at styre- og strømsystemer / trængte til reparation, / og samtidig installerede man / nye kameraer, / så teleskopet nu er i stand til at sende klarere billeder / af eksploderende stjerner / og andre hændelser i rummet, / end det har gjort tidligere. /

Når første del er færdigdikteret, læses følgende op for eleverne:

"Det var den første del. Anden del består af opgaver, som I selv skal læse og løse. I må bruge ordbog resten af tiden. Husk, at I bør rette ved at strege hele det ord over, som I vil rette, og skrive hele det nye ord oven over det ord, som I har streget over. I kommaopgaven **skal** I sætte kryds i det felt, der fortæller, hvilket komma I sætter. I øvrigt skal alle rettelser være tydelige og lette at forstå. Værsgo at gå i gang."

Efter 60 minutter afsluttes og indsamles retskrivningsprøven.

Umiddelbart efter uddeles læseprøven.

Læsning

Når læseprøven er uddelt, læses følgende op for eleverne:

"I har nu 30 minutter til at læse de uddelte tekster og løse opgaverne."

LÆRERARK

Hubble-teleskopet

fsa

Folkeskolens
Afgangsprøve

**DANSK
LÆSNING OG
RETSKRIVNING**

(dansk sprog og
sprogbrug)

LÆRERARK

December 2011